Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
C-sarja

C/2024/6335

7.11.2024

P9_TA(2024)0070

Uusi Valko-Venäjän oppositioaktivistien ja heidän perheenjäsentensä joukkopidätysten aalto

Euroopan parlamentin päätöslauselma 8. helmikuuta 2024 uudesta Valko-Venäjän oppositioaktivistien ja heidän perheenjäsentensä joukkopidätysten aallosta (2024/2550(RSP))

(C/2024/6335)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Valko-Venäjästä,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 144 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että tammikuussa 2024 Valko-Venäjän valtion turvallisuuskomitea (KGB) teki ”ääriliikehdintään” liittyvien syytteiden perusteella ratsioita, kuulusteluja ja pidätyksiä, joiden kohteena oli yli 200 nykyisten ja entisten poliittisten vankien perheenjäsentä sekä ”INeedHelpBY” -aloitteen tuensaajaa; ottaa huomioon, että suurin osa on poliittisten vankien äitejä ja vaimoja, kuten Mikalai Statkevitšin vaimo Marina Adamovitš, Pavel Seviarynetsin äiti Tatsiana Seviarynets ja Ihar Losikin vaimo Daria Losik, joka oli pidätetty jo aiemmin;

B. ottaa huomioon, että uusia syytteitä luettiin poissaolevina 20:lle politiikan analyytikolle, toimittajalle ja sosiologille, joita syytetään ”Tsihanouskajan analyytikoiksi”, ja toteaa, että heidän omaisuutensa takavarikoidaan ja heidän kansalaisuutensa peruutetaan, jos heidät tuomitaan syyllisinä;

C. ottaa huomioon, että poliittisia vankeja, joiden joukossa ovat muun muassa puoluejohtajat Mikalai Kazlou, Ryhor Kastusiou, Mikalai Statkevitš ja Pavel Seviarynet, pidetään eristyksissä, heitä kidutetaan, heiltä evätään lääketieteellinen hoito ja heillä teetetään pakkotyötä;

D. ottaa huomioon, että nämä uusimmat sortotoimet ajoittuvat ennen 25. helmikuuta 2024 pidettäviä niin kutsuttuja parlamentti- ja paikallisvaaleja; ottaa huomioon, että vuonna 2023 annettu laki poliittisista puolueista estää demokraattisten oppositiopuolueiden osallistumisen vaaleihin;

1. tuomitsee jyrkästi Valko-Venäjän viimeaikaiset joukkopidätykset ja kehottaa Lukašenkan laitonta hallintoa lopettamaan sortotoimet, erityisesti sukupuoleen perustuvan vainon, ja muistuttaa hallintoa sen kansainvälisistä velvoitteista;

2. kehottaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki yli 1 400 poliittista vankia sekä heidän perheenjäsenensä ja mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt sekä maksamaan heille korvauksen ja palauttamaan heille heidän täydet oikeutensa;

3. toistaa kantansa, joka koskee avoimuuden, vapauden ja oikeudenmukaisuuden puutetta ennen Valko-Venäjän niin kutsuttuja parlamentti- ja paikallisvaaleja, ja kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja kansainvälistä yhteisöä pidättäytymään tunnustamasta vaalituloksia;

4. kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa ja neuvostoa vastaamaan määräämällä tiukempia pakotteita Lukašenkan hallinnolle, myös poliittisten vankien pakkotyönä valmistetuille tavaroille, tiukentamalla taloudellisia seuraamuksia ja pakotteita vakavista ihmisoikeusloukkauksista vastuussa oleville henkilöille, joiden joukossa on korkean tason virkamiehiä ja turvallisuusjoukkojen jäseniä; kehottaa vähentämään entisestään Valko-Venäjän diplomaattista läsnäoloa EU:ssa, jatkamaan hallinnon uhrien tukemista erityisten tukivälineiden avulla, jotta he voivat saada viisumeja ja oleskelulupia EU:hun, ja käsittelemään kansalaisuudettomuustapauksia;

5. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan edelleen Valko-Venäjän ihmisoikeusloukkausten dokumentointia, tukemaan sitä, että ihmisoikeusvaltuutetun toimiston Valko-Venäjän ihmisoikeustilannetta koskeva tutkimus muutetaan täysin riippumattomaksi tutkintamekanismiksi, pitämään voimassa Valko-Venäjän ihmisoikeuksia käsittelevän YK:n erityisraportoijan toimeksiannon ja lisäämään vastuuvelvollisuutta tuomioistuimen ekstraterritoriaalisen toimivallan ja universaalitoimivallan periaatteiden mukaisesti;

6. toistaa solidaarisuutensa Valko-Venäjän kansalle ja toistaa tukevansa sen oikeutettuja pyrkimyksiä demokraattiseen ja eurooppalaiseen tulevaisuuteen ja on edelleen sitoutunut työskentelemään väsymättä demokraattisten voimien, kansalais-yhteiskunnan ja riippumattomien tiedotusvälineiden kanssa Valko-Venäjän kansan hyödyksi;

7. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, varapuheenjohtajalle / korkealle edustajalle, jäsenvaltioille, Valko-Venäjän demokraattisten voimien edustajille, Valko-Venäjän valtaapitäville viranomaisille, YK:lle ja Etyjille.